

วันที่ 18 เมษายน – 2 พฤษภาคม 2559

แนวหน้าย้อนหลัง

ความสำเร็จและความล้มเหลวของ 2 น้องเมย์

ผมได้พูดเรื่องระดับโลกมาแล้วหลายครั้ง กลับมาพูดถึงเรื่องระดับประเทศไทยบ้าง แทนที่จะมองแค่ทุนมนุษย์ในประเทศไทยทั่ว ๆ ไป เช่นการพัฒนาทุนมนุษย์ในระดับประเทศหรือองค์กร แต่วันนี้หันมาให้ความสนใจกีฬาระดับโลกของผู้หญิงเก่ง 2 คน ชื่อเดียวกัน คือ น้องเมย์ คนหนึ่งชื่อรัชชนก อินทนนท์ อีกคนชื่อเอเรีย จูซานุกาล เพราะเป็นนักกีฬาที่ทำชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยในระดับโลกทั้งคู่ น่าสนใจในเรื่องความสำเร็จที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงซึ่งเป็นบทเรียนที่ดี

เมย์ รัชชนก ได้พิสูจน์ให้เห็นในวงการเบดมินตันของโลกว่าอายุแค่ 21 ปี ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาได้ประสบความสำเร็จระดับ Super Series คือการแข่งขันคล้าย ๆ Grand Slam เบดมินตันซึ่งมีการแข่งขัน 13 ครั้งต่อปี น้องเมย์ รัชชนกชนะเลิศ 2 ครั้งติดต่อกัน ครั้งแรกที่อินเดียและสัปดาห์ที่แล้วชนะเลิศที่มาเลเซียอีกครั้งหนึ่ง

การที่น้องเมย์ก้าวขึ้นสู่ระดับโลกได้ในช่วงที่วงการเบดมินตันของไทยตกต่ำ เพราะทั้งชายเดี่ยวชายคู่ หญิงคู่ คู่ผสม ไม่ติด Top ten ของโลกเลยในขณะที่น้องเมย์รัชชนก ก้าวสู่ระดับโลกได้และจะไปแข่งครั้งต่อไปที่สิงคโปร์ อาจจะได้อันดับ 1 ของโลกแม้ว่าจะมีคู่แข่งเก่ง ๆ มากมายทั้ง สเปน มาเลเซีย จีน เกาหลี อินเดีย เดนมาร์ก

ในขณะที่น้องเม เอเรีย จูซานุกาล แพ้ 2 ครั้งติดต่อกันในขณะที่มีโอกาสชนะ ครั้งแรกในการแข่งขัน LPGA ประมาณ 3 ปีที่แล้วที่พัทฯ น้องเมทำได้ 2 แด้ม แต่มาเสีย Triple Bogey ในหลุมสุดท้ายแพ้ไปอย่างน่าเสียดาย ซึ่งเป็นบทเรียนที่ผมเคยพูดไว้ว่าจะต้องเรียนรู้จากความล้มเหลวเพื่อแก้ไขในคราวหน้าอย่าให้เกิดขึ้นอีกเพราะ โอกาสชนะมาไม่บ่อยนัก และเมื่อเร็ว ๆ นี้ระดับ Grand Slam ของนักกอล์ฟหญิงของโลก ANA Inspiration ที่จัดแข่งขันที่สหรัฐอเมริกา รัฐแคลิฟอร์เนีย ผมดูโทรทัศน์ตลอด นำมา 2 แด้ม แต่พอ

3 หลุมสุดท้ายคงขาดความมั่นใจเสียไปหลุมละ 1 แต้ม ผิดหวังมาก ๆ เสียใจที่มีโอกาสแล้วแต่ทำไม่ได้ แพ้ไปอย่างน่าเสียดาย แสดงให้เห็นว่าเส้นทางของ 2 แม่ย์แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

แม่ เอเรีย มีศักยภาพทุกอย่าง ตัวใหญ่ ดีไกล มีเทคนิคดีแต่จุดอ่อนของแม่คือจิตใจ พอใกล้จะชนะก็ขาดความมั่นใจในตัวเอง กดดันตัวเอง ประหม่า หลุด ซึ่งอันตรายสำหรับนักกีฬาอล์ฟมาก นับเป็นบทเรียนราคาแพงสำหรับนักกีฬาและอาชีพอื่น ๆ ที่ต้องการเอาชนะอุปสรรคและจิตใจของตัวเอง ควบคุมอารมณ์ให้ได้เพื่อไปสู่ชัยชนะในที่สุด

ผมมั่นใจว่า แม่ย์ รัชกม มีศักยภาพครบคือ นอกจากมีทักษะในการเล่น ยังมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความสมดุลในด้านร่างกายก็จะไปสู่ความสำเร็จที่น่าชื่นชม ส่วนแม่ เอเรีย 2 ครั้งที่แล้วที่ควรจะชนะแต่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้จึงไม่ประสบความสำเร็จ น่าเสียดายอย่างยิ่ง ถ้าแม่ เอเรียชนะ ANA Inspiration ชื่อเสียงของประเทศไทยจะขจรไปทั่วโลก เพราะกอล์ฟมีผู้ติดตามในระดับโลกมากกว่าแบดมินตัน น่าเสียดายที่พ่อแม่ของแม่ เอเรีย น่าจะลงทุนหาครูฝึกจิตวิทยามาช่วย ซึ่งจะคุ้มค่ามาก ๆ แทนที่จะมีแต่ แคลดี้คนเดียว ซึ่งพิสูจน์แล้วว่าไม่สามารถแนะนำเรื่องจิตวิทยาของแม่ เอเรียได้

ส่วนความสำเร็จอีกเรื่องหนึ่งของกีฬาไทยในโลกคือการก้าวสู่ชัยชนะของ Leicester City ถ้าเป็นแชมป์พรีเมียร์ลีกของฟุตบอลอังกฤษซึ่งคาดว่าจะนำประโยชน์มาสู่ประเทศไทยได้ในหลายด้าน

- ท่องเที่ยว
- สินค้าไทย
- อาหารไทย / เครื่องดื่มไทย

ซึ่งเป็นพลังทางเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับจากกีฬาโลกในช่วงเศรษฐกิจไทยไม่ปกติและตกต่ำ

	
น้องแม่ย์ รัชกม อินทนนท์	น้องแม่ เอเรีย จุฑานุกาล

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์

ที่มา: คอลัมน์บทเรียนจากความจริงกับดร.จีระ แนวหน้า, วันเสาร์ที่ 16 เมษายน 2559 หน้า 5

รายการวิทยุ Human Talk

รายการวิทยุ Human Talk ออกอากาศวันอาทิตย์ที่ 3 เมษายน 2559

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ได้กล่าวว่า ในขณะที่บันทึกรายการตอนนี้ เป็นช่วงที่ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ไปที่หาดใหญ่ ไปทำโครงการให้คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยทักษิณ

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ได้เคยจัดโครงการให้แก่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 3 รุ่น และได้รายงานกิจกรรมทุกรุ่นให้ผู้ฟังทราบ เมื่อเรียนจบไปแล้ว ก็ไม่ได้หยุดแค่นี้ บางคนก็ขึ้นไปสอนวิทยาศาสตร์ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ 9 โครงการหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ คอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่ มีศิษย์เก่ารุ่น 3 ซึ่งเป็นทั้งหมอและด็อกเตอร์ด้วย

บรรยายกาศศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์และคณะจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้เดินทางไปทำกิจกรรมเกี่ยวกับฝึ่วิธีการทดลองและคิดเป็นวิทยาศาสตร์ ทำการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และวิเคราะห์โดยการหาข้อมูลมาตอบมองถึงสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง ข้อสมมติฐานต่างๆและเก็บข้อมูลมาพิสูจน์อย่างเป็นวิทยาศาสตร์หาสาเหตุที่แท้จริง ให้แก่นักเรียนระดับมัธยม กว่า 40 คน ในโรงเรียนเทพศิรินทร์ 9 โครงการหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ คอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2558

ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/598553>

ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไม่ได้มีแค่หมอเท่านั้นแต่มีดร.ทางด้าน Biomedicine คือนำวิชาเกี่ยวกับ Bio เรื่อง เชื้อโรคต่างๆมาแก้ปัญหาของคน เช่น บางคนนำเซลล์ไปศึกษาเซลล์มะเร็ง ศึกษากิ่งต่างๆ ที่สามารถไปแก้ปัญหา และคราวนี้ ภาควิชานี้มีนักศึกษาปริญญาโท ปริญญาเอกอยู่ ประมาณ 30 กว่าคน และผศ.ดร.กัญญนัช กนกวิรุพห์ ซึ่งเป็นลูกศิษย์รุ่น 3 ก็เลยอยากจะถ่ายทอดสิ่งที่ ผศ.ดร.จิระ หงส์ลดารมภ์เคยสอนผู้ใหญ่ให้เด็กได้ทราบ ผศ.ดร.จิระ หงส์ลดารมภ์จึงได้เล่าให้คนเหล่านี้ฟังว่า การเป็นนักวิทยาศาสตร์ ก็มีข้อดีคือมีระบบความคิด เป็นเหตุเป็นผล ซึ่งคนไทยบางคนก็ไม่มีคุณสมบัติข้อนี้ แต่ถ้าไม่มองภาพที่กว้างขึ้นคือด้านเศรษฐกิจ สังคม ธุรกิจ ชุมชนก็จะทำให้อยู่ในกะลาครอบ

ผศ.ดร.กัญญนัช กนกวิรุพห์

ที่มา: <https://www.facebook.com/kanyanatt.kanokwiroon?fref=ts>

บรรยายพิเศษเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการศึกษา การทำงาน และการดำรงชีวิตของ นักศึกษาปริญญาตรี โท และเอก รวมทั้ง คณาจารย์ของภาควิชาชีวเวชศาสตร์ คณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวนประมาณ 50 ท่าน เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2559 ณ ห้องอดิเรก ณ ถลาง อาคารเรียนรวม และหอสมุด คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่มา:

<https://www.facebook.com/dr.chirahongladarom/posts/1244827385545605>

ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์ ได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำการบ้าน 3 เรื่อง ว่า ภาควิชาในอนาคตต้องมองศักยภาพตัวเองอย่างไร และจะร่วมมือกับธุรกิจอย่างไร จะร่วมมือกับชุมชนได้อย่างไร จะต้องเตรียมตัวพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างไรในเรื่องทุนทางจริยธรรม Networking ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมต่างๆ การควบคุมอารมณ์ Emotional Capital แต่ก่อนนี้เมื่อเด็กเรียนวิทยาศาสตร์มากๆ ก็อยู่ในห้องแล็บ แล้วก็มาเล่าให้ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์ฟังว่าได้แรงบันดาลใจว่า มีอาจารย์นอกสาขาชื่อ ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์และทีมงานกระตุ้นให้เขาคิดนอกกรอบ เช่น จะทำวิจัยเรื่อง มะระ เพราะมะระอาจจะมีเซลล์บางอย่างที่ไปแก้ปัญหาหรือป้องกันมะเร็ง คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีศูนย์มะเร็งเต้านม คนไทยเป็นมะเร็งเต้านมมาก เมื่อเป็นแล้วก็ผ่าตัดและทำเคมีบำบัด ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์ได้แนวคิดมา 2 เรื่อง

จากการที่ได้อ่าน ทำให้ทราบว่า นักศึกษายุคใหม่ไม่ว่าจะเป็นระดับปริญญาตรี โท เอก ก็ต้องกำหนดเส้นทางให้ดี เรียกว่า Student Journey จากนั้นไป คนที่จะเรียนปริญญาตรีต้องเตรียมตัวว่า จบไปแล้วจะทำอะไร จะทำงานหรือจะเรียนต่อปริญญาโท เมื่อจบปริญญาโทจะเรียนต่อปริญญาเอกไหม บางคนก็กำลังทำวิทยานิพนธ์ เตรียม Defense วิทยานิพนธ์ เมื่อเรียนจบแล้วก็ต้องหางานทำ และก็ต้องมีความเข้าใจ โลกที่เปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีทางการแพทย์ก็เปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย

มะระ

ที่มา: <http://division.dwr.go.th/writc/health/nu/hel8.htm>

ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์ได้เสนอแนวคิดอีกอย่างหนึ่งซึ่งได้มาจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งคือ ยุคต่อไป นักศึกษาต้องเรียนแบบ Student Entrepreneurs ต้องเรียนแล้วเห็น โอกาสใหม่ๆและสร้างเครือข่ายกับคนอื่น เพื่อที่ออกไปทำงานอย่างคนมีคุณภาพ นักศึกษาชอบมาก Student Entrepreneurs กลายเป็นหัวใจสำคัญ Entrepreneurs คือพฤติกรรม จิตวิญญาณการทำงานให้เกิดมูลค่าสูงขึ้น ถ้าในทางเศรษฐศาสตร์ส่วนหนึ่งคือต้องหาลูกค้าใหม่ๆ อีกอันคือต้องทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานหรือต้นทุนต่ำกว่าคู่แข่ง เมื่อศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์ให้นักศึกษาทำ Workshop พวกเขาก็ตกใจ แต่ก่อน การเรียนยุคเก่า อาจารย์ก็เน้นแต่สอนโดยใช้แผ่นใสและ PowerPoint เมื่อเรียนจบไป นักศึกษาก็ไม่ได้แสดงความคิดเห็น Workshop แสดงให้เห็นหลายเรื่องที่เขาเริ่มคิด เช่นคิดถึงชุมชน ธุรกิจ อาเซียน เพราะได้มีการปะทะกันทางปัญญา นี่ถือเป็นแนวทางคนที่เรียนในแต่ละระดับการศึกษาต้องการคนมาให้คำแนะนำว่านี่เป็นกระบวนการที่ทำให้เรียนจบแล้วเป็นคนที่มีคุณภาพเมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน บางคนคิดอย่างเดียวว่าต้องหางานทำ ไปเป็นอาจารย์ เป็นนักวิจัย ในความ

เป็นจริงแล้ว คนที่เรียนด้าน Biomedicine อาจจะทำงาน
บริษัทก็ได้ หรือ ไปตั้งศูนย์วิจัยชุมชนก็ได้ ไปหา
สมุนไพรดี ๆ มา ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์ได้ถามว่า เขา
ได้ทำวิจัยอะไรแล้วหรือยัง เขาตอบว่า ยังไม่ได้ทำ กลุ่ม
1 เสนอว่า จะไปศึกษาสะตอ เพราะมีรสอร่อยแล้วขม
น่าจะเป็นยาได้

สะตอ

ที่มา: <http://social.tnews.co.th/content/153066/>

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เก่ง 2 เรื่อง คือ เรื่องยาที่มาจากพืช สกัดทุกอย่างที่มาจากยางพารา
เรียกว่า โพลีเมอร์

การแปรรูปยางพาราเป็นพื้นสนามฟุตบอลของสถาบันวิจัยและพัฒนาวัตกรรมยางพารา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ที่มา: <https://www.facebook.com/1456790021285853/photos/pcb.1525422927755895/1525422857755902/?type=3&theater>

มีการสกัดทุกอย่างที่มาจากน้ำมันปาล์ม

ผลิตภัณฑ์จากศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน คณะทรัพยากรธรรมชาติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่มา: http://www.natres.psu.ac.th/researchcenter/Palm-Research/picbook/BOOKS/book_4.pdf

แต่ลืมไปว่ามีผลไม้ มีสะตอ พืชสมุนไพรมากมาย ซึ่งเกี่ยวกับ Biomedicine เพราะยาส่วนมากก็ต้องมาจากพืช ในเรื่อง Biomedicine ทางคณะแพทยศาสตร์ก็ได้เชิญ Biotech จากคณะวิทยาศาสตร์มาด้วย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทำเกี่ยวกับพืช แต่คณะแพทยศาสตร์ทำเกี่ยวกับเชื้อโรค สองคณะนี้ได้ทำงานร่วมกันค่อนข้างมาก ก่อนเรียนจบ นักศึกษาควรมีโลกทัศน์กว้างขึ้นมีมุมมองด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ถ้าไม่รู้เรื่องเศรษฐกิจ โอกาสการทำงานต่างๆก็แคบลง เพราะในอนาคต มีโอกาสเกิดขึ้นตลอดเวลา ต้องมีจิตวิญญาณเป็น Student Entrepreneurs เรียนเป็นทีม ให้เกียรติเพื่อน ไม่ใช่กะลาครอบอยู่คนเดียว คนเรียนเก่งในอดีตจะหวงวิชา แล้วก็ไม่มีสังคม มีอาจารย์คนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาบางแห่ง คนที่เรียนอยู่ในอันดับต้นๆของห้องเก่ง มักจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนในมหาวิทยาลัยเพราะไม่มีเพื่อน ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์เป็นนักกีฬาและหาความรู้ตลอดชีวิตไม่ได้ประมาทในการเรียนจบปริญญาเอก เพราะถือเป็นจุดเริ่มต้นเล็กๆของชีวิต ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์โชคคิที่ได้ทำงานเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากรมนุษย์ซึ่งกระเด็นไปภาพใหญ่ได้

สำหรับมหาวิทยาลัยทักษิณที่ศ.ดร.จิระ หงส์ลดารมภ์กำลังดำเนินโครงการพัฒนาผู้บริหารอยู่นั้น มีผู้เข้าร่วมโครงการเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ได้แก่ รองอธิการบดี คณบดี ในช่วงที่ทำ Pre-planning มีอาจารย์ท่านหนึ่งได้เสนอว่า ควรจะมีบรรยากาศที่สบายๆ แล้วมีการสนทนาเขียน ศ.ดร.จิระ หงส์ลดารมภ์จึงได้เชิญศิลปินท่านหนึ่งมาเล่าให้ฟังว่า การผ่อนคลายทางการวาดเขียนเป็นอย่างไร

กิจกรรมรักษ์กาย-รักษ์ใจ การระบายสีน้ำ โดย อาจารย์สาโรจน์ อนันตอวยพร และละลายพฤติกรรมโดย คุณเอ
โครงการพัฒนาผู้นำนักบริหารเพื่ออนาคตของมหาวิทยาลัยทักษิณ
ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/604339>

ส่วนหลักสูตรที่ศ.ดร.จิระ หงส์दारมภ์ได้ทำให้คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มี
สอนเต้นรำด้วย คนที่เรียนเก่งเช่น หมอ เกษกรและพยาบาล เมื่อมีคนมาแนะนำเรื่องเต้นรำ พวกเขาก็สนุก
และก็ไปด้วยกันได้ดี

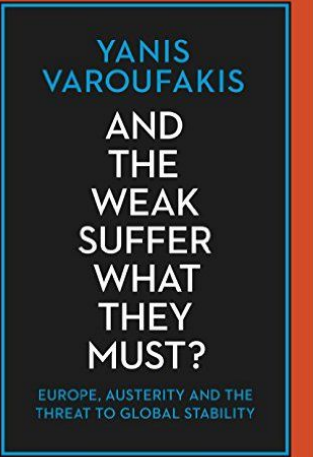
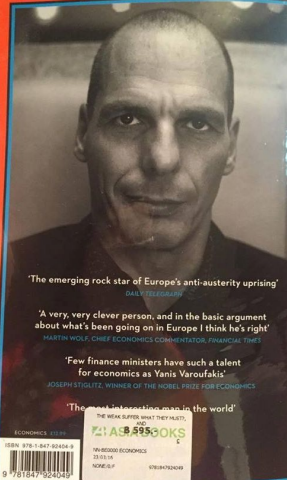

กิจกรรมรักษ์ใจ – รักษ์กาย เริ่มต้นเพื่อสุขภาพและการเข้าสังคม โดย อาจารย์ณภัทรวรรณ จิลลานนท์
และอาจารย์กิตติภพ สังฆกิจ ในโครงการพัฒนานุเคราะห์เพื่ออนาคตของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รุ่นที่ 3

ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/593134>

ในหลักสูตรสำหรับมหาวิทยาลัยทักษิณ นอกจากศ.ดร.จิระ หงส์दारมภ์ได้ให้ผู้เข้าร่วมโครงการ
อ่านหนังสือดีๆ เป็นภาษาอังกฤษแล้วก็มาวิจารณ์กัน ซึ่งก็ทำได้ดี ในระยะหลัง ศ.ดร.จิระ หงส์दारมภ์ได้
เชิญคนเก่งมาช่วยวิจารณ์หนังสือด้วย จึงเกิดปัญญาขึ้นมา การเรียนหนังสือยุคใหม่ต้องเป็น Team Teaching

ซึ่งก็ต้องอาศัยการส่งสมประสบการณ์มาและเชิญคนมีประสิทธิภาพเข้ามา Team Teaching ต้องเข้าหากัน ทำให้การวิเคราะห์ไปได้ดี

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ ได้กล่าวถึงปัญหาวิกฤติของกรีซ แต่ประเด็นที่น่าสนใจคือ รัฐบาลฝ่ายขวา เรียกว่า ฝ่ายอนุรักษ์นิยมแพะพรคของ Tsipras ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีหนุ่มไฟแรง เป็นพรรค Syriza คะแนนนิยมฝ่ายซ้ายทำให้เขาเป็นรัฐบาลขึ้นมา มีรัฐมนตรีคนหนึ่งชื่อ Yanis Varoufakis ได้เขียนหนังสือชื่อ And the Weak Suffer What They Must? Europe, Austerity, and the Threat to Global Stability

		
<p>หนังสือ And the Weak Suffer What They Must? Europe, Austerity, and the Threat to Global Stability</p>	<p>Yanis Varoufakis</p>	<p>Alexis Tsipras นายกรัฐมนตรีกรีซ</p>

ที่มา: <http://www.naewna.com/politic/columnist/23708>

มีประเด็นสำคัญคือ การเงินการคลังของโลกควบคุมโดยหน่วยงานใหญ่ๆ เช่น IMF ธนาคารโลก ธนาคารกลาง (Federal Reserves) หน่วยงานเหล่านี้ต้องการให้การเงินมั่นคง หมายถึง ผู้ที่กู้เงินไปก็ต้องจ่ายเงินคืนมา แต่กรีซเศรษฐกิจแย่ จึงไม่สามารถชำระคืนได้และต้องรัดเข็มขัด ก่อนที่มาเป็นรัฐบาล นายกรัฐมนตรีคนนี้ก็หาเสียงว่า ถ้าได้มาเป็นรัฐบาลจะไม่ยอมในเงื่อนไขของธนาคารที่เป็นเจ้าหนี้ เรียกว่าจะไป Haircut และได้เล็กรัฐมนตรีคลังคนนี้ซึ่งมีประวัติเหมือนศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ ซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยมาก่อน เขาสอนที่ University of Warwick และ University of Birmingham ก็คล้ายกับศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ที่เคยเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แล้วเขาก็มาเป็นรัฐมนตรีคลัง เวลาที่ไปเจรจา เขาไม่ได้นำเงื่อนไขการเงินการคลังไปเจรจา แต่นำเงื่อนไขประชาชนไปเจรจา เขาบอกว่า คนที่เสียเปรียบที่สุดในกรีซไม่มีจะกิน ก็ต้องได้รับการอุดหนุน (Subsidy) กรีซมีอัตราการว่างงานสูงถึง 26% ในฐานะที่เป็นฝ่ายซ้าย เขาก็ต้องเห็นใจคนจน จึงไปต่อรองกับ IMF ธนาคารโลก ธนาคารกลางของยุโรป และขอความเห็นใจจาก Angela Merkel ซึ่งเป็นผู้นำของเยอรมนีและสหภาพยุโรป

Angela Merkel

ที่มา: http://www.praguemorning.cz/wp-content/uploads/2015/07/Angela_Merkel_1.jpg

Yanis Varoufakis ก็แปลกที่ไปเจรจา แต่ไม่ได้ใส่เนคไทเพราะไม่ต้องการเป็นคนสำคัญ ตัวนายกรัฐมนตรีเองก็ไม่เคยใส่เนคไท ทั้งสองคนอายุยังไม่มากเท่าไร ใช้เวลาเจรจาประมาณ 3-4 เดือน ในที่สุด IMF ธนาคารโลก ธนาคารกลางของยุโรป ก็ไม่ยอมมีดี เขาจึงมาถ่ายถอดปัญหาที่ได้ประสบมาผ่านหนังสือเล่มนี้ เมื่อศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์อ่านหนังสือเล่มนี้ ก็จะบินไปที่กรีซและไปที่คณะเศรษฐศาสตร์ของเขา แล้วจะไปเล่าให้เขาฟังว่าที่เมืองไทยก็เคยมีวิกฤติต้มยำกุ้งมาแล้ว IMF เคยเตือนไทยว่า ไทยขาดดุลงบประมาณแล้ว และควรทำให้งบประมาณเกินดุล เพราะพอขาดดุล ก็ไม่มีวินัยทางการเงิน แต่ประเทศไทยมีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือปรัชญาเตือนภัยให้กับคนไทยว่า ถ้าภัยมาถึง ก็ต้องบริหารความเสี่ยง มีภูมิคุ้มกัน ถ้าไม่พร้อมก็ต้องไปกู้ กรีซมีแต่รัฐบาลแต่ไม่มีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรีซไม่มีภาคเกษตร แต่กรีซเก่งเรื่องท่องเที่ยว แต่การท่องเที่ยวกินไม่ได้ ไทยโชคดีที่ยังมีข้าว ปลา ผัก ผลไม้ ทำให้ไทยอยู่ได้

สรุปแล้วเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่แค่ประเทศไทย ยุคพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เอาใจใส่เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โคฟี อันนันก็บินมาที่ไทยมาทูลเกล้าฯถวายรางวัลต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

โคฟี อันนันมาทูลเกล้าฯถวายรางวัล “รางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์” ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ที่มา: http://www.positioningmag.com/sites/default/files/vaf/pictures/400/40040n_31.jpg

ถ้าศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์มีโอกาสได้ไปพูดที่มหาวิทยาลัยของกรีซก็จะพูดเรื่องนี้ ตอนที่ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ทำงานที่มูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศและยังไม่ได้เป็นประธานคณะทำงานด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เอเปคก็ได้ทำงานเรื่องนี้จนหลายคนต้องการจะเชิญศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ไปบรรยายเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในยุโรป ซึ่งเป็นช่วง 10 ปีมาแล้ว

คราวนี้ถึงเวลาแล้วที่กรีซจะต้องไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย แล้วหันมาประหยัด อย่างที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯทรงเรียกว่า ทางสายกลาง แต่คนกรีซชอบความสุข อยู่ในบรรยากาศดีแบบเมดิเตอร์เรเนียน

Santorini, Greece, Mediterranean

ที่มา: <http://cruiseholidays.com/common/showimage.ashx/404120.jpg>

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์กล่าวว่า คนเขียนหนังสือเล่มนี้ เขียนด้วยความจริงใจ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ลึกซึ้งมาก ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์จะวิจารณ์หนังสือเล่มนี้ออกรายการโทรทัศน์ร่วมกับ รศ.ดร.สมชาย ทัศนวิวัฒน์

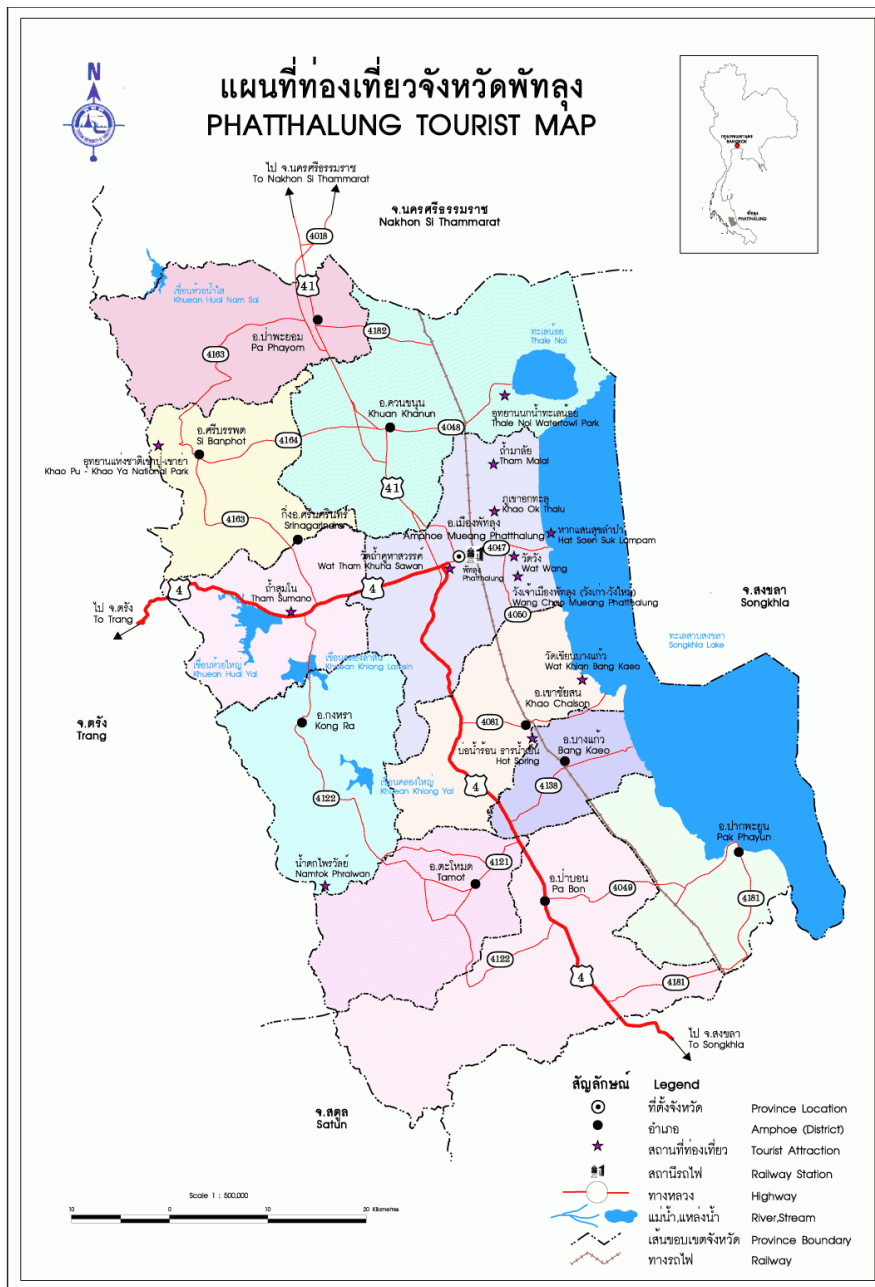
รศ.ดร.สมชาย ทัศนวิวัฒน์

ที่มา: <http://www.prachachat.net/online/2012/01/132746859813274686771.jpg>

บทความพิเศษ

CSR มหาวิทยาลัยทักษิณ

ในโครงการพัฒนาผู้นำนักบริหารเพื่ออนาคตของมหาวิทยาลัยทักษิณ คณะผู้เข้าร่วมโครงการได้แบ่งกลุ่มกันทำกิจกรรม CSR ในพื้นที่อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่ม 1 สำรวจฝ่าย

โครงการนี้มาจากความคิดในการเลือกทำ CSR ในพื้นที่ตะโหมด ซึ่งมหาวิทยาลัยทักษิณมีวิทยาเขตพื้นที่นี้มานาน กิจกรรมที่ทำมาหลายปีแล้วคือการทำฝายแต่ชาวบ้านยังไม่ได้มีการทำแผนที่ฝาย

ที่มา: <http://www.novabizz.com/Map/img/map-71-phatthalung.gif>

Call Center: 0-2884-5548 e-mail : dr.chira@hotmail.com

<http://www.chiraacademy.com>

<http://www.gotoknow.org/posts/422648>

ท่านพระครูกำหนดว่าทำฝายตรงไหน ประกอบกับมหาวิทยาลัยทักษิณมีเครื่องมือ สามารถจะนำ GPS ของสาขาภูมิศาสตร์ หรือแม้แต่ตอนนี้ สามารถจะดาวน์โหลด Application ทำให้ทราบพิกัด ข้อมูลเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงกับ Google Earth ทำให้ทราบว่า บนตลอดลุ่มลำน้ำ ชาวตะโหมดได้ทำฝายแล้วกี่แห่ง

ทางกลุ่มมีความคิดว่า ถ้าสามารถเก็บข้อมูลทั้งหมดได้ สามารถทำให้แผนที่กลายเป็นความจริง ขึ้นมา มีการระบุสภาพฝาย เช่น สีเขียวหมายถึงฝายสภาพดี สีเหลืองหมายถึงฝายที่ต้องซ่อมแซม สีแดง หมายถึงฝายที่ชำรุดแล้วก็น่าจะเป็นประโยชน์ในการให้ทีมงานของชาวตะโหมดได้ซ่อมบำรุงฝายและรองรับหน้าน้ำที่กำลังจะมาและน้ำแล้งในปีหน้าด้วย

ทำให้เกิดทีมนี้ขึ้นมา สมาชิกในทีมมี 10 คน แต่มีฝาย 200 กว่าแห่ง พระครูแนะนำให้ไปที่ห้วยแวน 3 คน ไปห้วยนา 2 จำนวน 2 คน ไปห้วยนา 2 คน ไปห้วยลำบน 3 คน จึงแบ่งทีมเป็น 2 สาย ทางทีมได้รับข้อมูลว่า ทางเดินลำบาก ควรใส่รองเท้าผ้าใบหรือรองเท้าบู๊ต เพราะต้องลุยน้ำด้วย

ในการสำรวจฝาย ต้องเดินไปตามลำน้ำ บางแห่ง เห็นฝายแต่ลงไปไม่ได้เพราะทางชันมาก ต้องไปเดินอ้อมเพื่อหาทางลาดลงไปฝาย จากนั้น ก็ต้องกลับไปขึ้นไปอีกร่องเพื่อไปหาอีกฝาย ทีม 1 เก็บฝายได้ 17 ตัว ทีมที่ 2 เก็บฝายได้ 11 ตัว ทีมที่ 3 เก็บฝายได้ 12 ตัว ทีมที่ 4 เก็บฝายได้ 17 ตัว รวมแล้วได้ประมาณ 60 ฝายซึ่งต่ำกว่าเป้าคือทั้งหมด 200 ฝาย

ผศ. ดร.สุรศักดิ์ ชกศักดิ์ เสนอว่าจะรวมพลกันลงไปเก็บฝายอีก 1-2 รอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุด อยากเห็นผ้าไวเนลที่เป็นแผนที่ Google Earth แสดงตำแหน่งจริงของฝาย ขอบคุนสมาชิกทีมที่ร่วมเป็นผู้ร่วมบุกเบิก ถ้ามีการกำหนดวันสำหรับฝายรอบใหม่ อยากเชิญชวนทุกท่านไปร่วมหาที่ตั้งของฝาย ในช่วงนี้ไม่มีขงและไม่มีทาก ช่วงนี้อาจจะต้องรีบทำ ข้อมูลจะรวบรวมเชื่อมกับโปรแกรมที่มีส่งไปให้สาขา ภูมิศาสตร์ลงโปรแกรมที่ Update กว่าให้ ทำให้เห็นชัดเจนขึ้น ควรเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการต่อเพราะเป็นจุด ทำทายอีกจุด ถ้าได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลจุดนี้ ก็จะเกิดเป็นมูลค่าเพิ่มแก่ชุมชน

กลุ่ม 2 มัคคุเทศก์

สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย อาจารย์ชนวิทย์ บุญสิทธิ์ ดร.วิทยา เหมพันธ์ ดร.ศาสดา วิริยานุพงศ์ อาจารย์อาจารย์ นาโค นักเรียนชั้นป.5 และป.6 จำนวน 11 คน กลุ่มสตรีอายุเกิน 50 ปี จำนวน 8-9 คน เดินทางโดยรถตู้เริ่มที่แนะนำตัวเองก่อน โดยให้พูดทีละคน เป็นการพูดทักทายแบบง่ายๆ เด็กเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้เร็ว แต่กลุ่มผู้ใหญ่มีสูง 2 คน มีดร.วรรณมาร่วมด้วย มีผู้สูงอายุคนหนึ่งพูดภาษาอังกฤษสำเนียงท้องถิ่น ผู้ใหญ่นั่งสลับกับเด็ก สลับกันพูดภาษาอังกฤษทีละคน ดร.วิทยา เหมพันธ์ ดร.ศาสดา วิริยานุพงศ์ และอาจารย์อาจารย์ นาโคก็พูดไปด้วย จากนั้น ทุกคนก็พูด “Let’s go!” ผู้ใหญ่ฟังเพื่อนเป็น “Set go!” ความหมายก็พอใช้ได้คือ เข้าที่ ระวัง ไป

ต่อมาทุกคนขึ้นรถตู้ เด็ก 10 คนและกลุ่มผู้ใหญ่รวมทั้งหมด 20 คนนั่งรถไปคันเดียวกัน ไปที่อุโมงค์ เป็นที่ฝังศพชาวพุทธและอิสลามรวมกันที่เดียวของโลกซึ่งน่าสนใจ เป็นวัฒนธรรม 2 ศาสนามีสพ 5,000 ศพ

ไปรวมที่นั่น มีทำพิธี 2 ศาสนา ก็สอนคำศัพท์ ศัพท์ยาก เด็กพอจะพูดได้บ้าง แต่กลุ่มผู้สูงอายุต้องใช้เวลานาน เช่น หลุมศพ (Cemetery) ต้องพูดซ้ำๆ

จุดที่สองที่ไปคือบ้านเก่า พบผู้สูงอายุ เมื่อสอบถาม ผู้สูงอายุชอบโครงการนี้ และน่าจะทำต่อไปในอนาคตเพราะเป็นการสานสัมพันธ์เชื่อมกันระหว่างรุ่น

จุดที่สามที่ไปคือ น้ำตก ก็ไปทำกิจกรรม พูดภาษาอังกฤษและกีเต็น ทำท่าทางให้เด็กจำได้ สอนคำว่า น้ำตก (Waterfall)

จุดสุดท้าย มีเด็กในกลุ่มนี้เพียงคนเดียวที่เคยไปเท่านั้นคือ ศูนย์เกษตรเรียนรู้แนววิถีพุทธ เป็นส่วนปายางพารามีการวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่างๆทำวนเกษตร

ทั้งสี่จุดนี้น่าสนใจ ในอนาคต มหาวิทยาลัยทักษิณน่าจะทำ อาจจะสอนภาษาอังกฤษให้เด็กกับผู้ใหญ่ เรียนรวมกันซึ่งจะเป็นการสานสัมพันธ์ระหว่างคนสองรุ่นและสร้างสำนึกรักบ้านเกิดให้แก่เด็ก

กลุ่ม 3 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมมองที่ทรัพยากรมนุษย์โดยเริ่มด้วยการร่วมกันวางแผนซึ่งมีระยะเวลาในการวางแผนสั้น

กลุ่ม 3 ทำงานอย่างสนุกสนาน เพราะทำงานกับเด็กอายุ 5-7 ปี ดังนั้นสมาชิกในกลุ่มก็ต้องลดอายุตัวเองลงทำกิจกรรมโดยเน้นที่เด็ก ปัญหาที่เกิดขึ้นคือคุณธรรม จริยธรรมเริ่มจะถดถอย ต้องปลูกฝังแต่เด็ก โดยทำอย่างสม่ำเสมอ โครงการนี้มีเด็กร่วมโครงการ 40 คน คือ มาจาก 4 โรงเรียน โรงเรียนละ 10 คน อันที่จริงแล้วเจ้าอาวาสประสานโรงเรียนเอง 5 โรงเรียน แต่มาได้ 1 โรงเรียน

ทีมงานนอกจากจะประกอบด้วยอาจารย์จากทุกคณะแล้ว ทางคณะศึกษาศาสตร์เองมองว่าเป็นโครงการที่มีเด็กชั้นประถมศึกษา จึงให้นิสิตมาร่วมโครงการเพื่อจะได้พบประสบการณ์ตรง ผศ. ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์จึงให้นิสิตสาขาปฐมวัยมาวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมฐานให้เด็ก

มีการจัดกิจกรรมเป็น 5 ฐาน คือ ฐานรู้จักคนดี ความดีในชีวิตประจำวัน ภาษาไทยคิดสนุก รักการอ่าน และ อาเซียนบ้านเรา มีการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมเข้าไปในแต่ละฐาน

เริ่มจากการบูรณาการเด็กก่อน โดยเด็กจะถูกกระจายไม่ให้โรงเรียนเดียวกันอยู่ด้วยกัน ต่อมามีการละลายพฤติกรรมให้เด็กกล้าแสดงออกแล้วจึงไปเข้าร่วมกิจกรรมฐานต่างๆ ฐานละ 20 นาทีไม่เน้นทฤษฎีแต่เน้นทำกิจกรรมเช่น

ฐานรู้จักคนดี ก็มีเกมส์ดีดลูก โป่งประคองกันไป สอนเรื่องความรัก ความสามัคคี

ฐานบันไดงู สอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในชีวิตประจำวัน ให้เด็กบอกว่าแต่ละรูปเป็นอย่างไร ถ้าเห็นรูปคนข้ามถนน เขาจะอย่างไร บางคนก็ตอบว่าจูงข้ามถนน ก็ให้เด็กแต่ละคนตอบได้ไม่เหมือนกัน ไม่จำกัด แล้วก็จะปรบมือให้เป็นการเสริมแรง

ซุ้มเล่านิทาน ก็ให้เด็กใช้หุ่นมือ นิสิตสาขาปฐมวัยเตรียมสื่อการสอนมาก่อนข้างมาก เด็กชอบวาดเขียนและการแสดงละคร

หลังจากครบทุกฐาน เด็กก็ไปรวมกันอีก สะท้อนคิดกัน มีการทบทวนสนุกสนาน ให้เด็กได้แสดงออก หลังจากเสร็จกิจกรรมก็รับประทานอาหารร่วมกัน มีการสะท้อนผล มีการให้ผู้บริหารโรงเรียนมากล่าว ทำให้กลุ่มได้ข้อคิดและเรียนรู้จากสิ่งเหล่านี้ด้วย ท่านผู้บริหารโรงเรียนสะท้อนคิดว่า ถ้ามีเวลาหารือกันมากกว่านี้ บรรยากาศกิจกรรมจะสนุกกว่านี้เพราะทางโรงเรียนเลือกเด็กที่ค่อนข้างเรียบร้อยไม่ค่อยพูด ทำให้ครูต้องลดอายุตัวเองจนทำให้เด็กรู้สึกว่าเป็นเพื่อนและพร้อมที่จะคุยด้วย ถ้ารู้ว่าจะเป็นการแบบนี้นี้ก็จะคัดเด็กอีกกลุ่มหนึ่งให้กลับไปเป็นผู้นำในโรงเรียน และถ้ารู้รูปแบบกิจกรรม ก็จะได้อีกให้เด็กแต่งกายถูกละเทศ

นี่คือสิ่งที่ได้ผลสะท้อนมาจากชุมชน ทุกคนประทับใจมาก แม้แต่เด็กก็อยากมาอีก สิ่งที่ทำนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นเรื่องเดิมทั้งสิ้นคือ บ.ว.ร. (บ้าน วัด โรงเรียน) มีชุมชนเข้ามา มีวัดเป็นศูนย์กลางและก็มีโรงเรียน ทำอย่างไรจะเชื่อมทุกอย่างให้เป็นหนึ่งเดียวกันและประสาน ทุกกิจกรรมที่ทำ เชื่อมโยงกันหมด

ทำอย่างไรให้กิจกรรม CSR ดำเนินการ ไปอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน เกิดการบูรณาการจากทุกคณะ และทุกภาคส่วนให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะถ้าท่านผู้บริหารทั้งหมดของมหาวิทยาลัยลงมาทำด้วยจะยิ่งดีมาก

กลุ่ม 4 จัดการธุรกิจชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ทางกลุ่มได้นั่งรถตู้ไป เมื่อไปถึงพบผู้สูงอายุ สมาชิกของกลุ่มมี 10 กว่าคน พูดภาษาถิ่นเพื่อทะเลาะกำแพงระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน สร้างความคุ้นเคยก่อน ใช้การเขียน flip chart สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง นั่งล้อมวงคุยกันไป

แรกสุด มีการแจกโรตีกรอบ แล้วแสดงความคิดเห็น ทีมอาจารย์ที่ไปจะเป็นลูกค้า ให้ข้อเสนอแนะว่า อะไรเป็นจุดเด่น และจุดด้อยของผลิตภัณฑ์ แล้วก็ให้ทีมแม่บ้านวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ โรตีปัดทานี มองช่องทางการจัดจำหน่าย มีการแลกเปลี่ยนความเห็นกันเกี่ยวกับการตลาด ทางทีมอาจารย์ก็ให้ข้อเสนอแนะเรื่องผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ (Packaging) นอกจากนี้ ทีมอาจารย์จะพยายามหาเครือข่ายให้ ซึ่งปัญหาตอนนี้คือชาวบ้านรอพึ่งพช. แต่ย้งดีที่ได้ย.และฮาลาลแล้ว สิ่งหนึ่งคือหน่วยงานที่จะส่งเสริมก็เป็นพัฒนาชุมชนอย่างเดียว จึงได้แนะนำกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและสหกรณ์จังหวัด รวมถึงพาณิชย์จังหวัด แต่ต้องไปขึ้นทะเบียนด้วย ชาวบ้านรู้สึกว่าการผลิตยังไม่สามารถจะตลาดได้ทั่ว

ตอนเที่ยงก็กินข้าวและคุยกันกับชาวบ้าน แล้วทางทีมอาจารย์ถูกกลุ่มให้ชื้อน้ำพริก ชาวบ้านขายน้ำพริกเก่งมาก

ช่วงบ่าย วิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ชาวบ้านยังไม่เข้าใจระบบโอท็อปทั่วประเทศ ขายโดยตั้งราคาแบบไม่ทราบต้นทุน ทีมอาจารย์จึงช่วยตรวจทานข้อมูลทั้งหมด โดยซักถาม แล้วจึงหาต้นทุนการผลิตต่อหน่วยออกมา ตั้งราคา พบว่า ราคาเดิมทำให้มีกำไรต่อหน่วยไม่มาก จะต้องปรับปรุง เช่นอาจจะลดปริมาณ ถ้าขึ้นราคาแล้วลูกค้าจะซื้อหรือไม่ ก็เลือกสินค้าที่ขายดีที่สุดมาทำ

วันนั้นถือเป็นต้นแบบ ที่เน้นด้านการตลาด การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเพื่อตั้งราคา หลังจากนั้น ก็ได้ประสานงานว่าจะลงพื้นที่อีก เพื่อช่วยจัดการในด้านอื่น เช่น ระบบบัญชี และน่าจะมียากลุ่มน้ำพริกอีกเพื่อเข้ามาช่วยทำ ขอขอบคุณทีมงานที่ช่วยกัน

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ กล่าวสรุปว่า ตั้งแต่ทำกิจกรรม CSR มาหลายแห่ง แม้ว่าจะไม่ได้เข้าร่วมโครงการตลอด บรรยากาศดีมาก

สิ่งที่มหาวิทยาลัยทักษิณได้ไปช่วยชุมชนมีคุณค่ามาก ควรทำต่อเนื่องและสร้างแบรนด์ให้คนรู้จัก ในมหาวิทยาลัย มีการบริหารจัดการสมัยใหม่ มีคนจบการตลาดและการเงินมาก และสามารถช่วยให้มาตรฐานโลกเกิดในชุมชนได้

ภาพกิจกรรม

ที่มา: <https://www.facebook.com/ChiraHongladarom?fref=ts>

Call Center: 0-2884-5548 e-mail : dr.chira@hotmail.com

<http://www.chiraacademy.com>

<http://www.gotoknow.org/posts/422648>

ติดตามสื่อเพื่อการพัฒนาความรู้ และติดต่อหาทางปัญญา กับ Chira Academy's Medias

	<p>☐ ติดตามชมรายการโทรทัศน์ คิดเป็น..ก้าวเป็น.. กับ ดร.ชีระ ทาง TGN ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา 21.00-21.25 น. สนใจ VCD รายการ (ตอนละ 120 บาทพร้อมค่าส่ง) โทร. 081-207-2255</p>
	<p>☐ ติดตามชมรายการโทรทัศน์ รู้...ประชาคมอาเซียน ทาง NBT ออกอากาศวันศุกร์สัปดาห์ที่ 4 ของเดือน เวลา 13.05-13.30 น.</p>
	<p>☐ ติดตามฟังรายการวิทยุ Human Talk ทุกเช้าวันอาทิตย์ เวลา 06.00 – 07.00 น. ที่คลื่น 96.5 หรือทางอินเทอร์เน็ต</p>

ขอขอบคุณผู้สนับสนุนร่วมสร้างสรรค์รายการอย่างดียิ่งเสมอมา

STOCK Review